

Nowa droga połączyła powiaty wrocławski i świdnicki

Beneficjent: Powiat Wrocławski

Tytuł projektu: Przebudowa drogi numer 2000D na odcinku od zjazdu z autostrady A4 przez miejscowości Kilanów, Piławę, która stanowi bezpośrednie połączenie z siecią TEN-T obszarów aktywności gospodarczej powiatu wrocławskiego i powiatu świdnickiego

Wartość projektu: prawie 16 mln zł

Wartość dofinansowania z UE: ponad 13,5 mln zł

Droga powiatowa 2000D pełni kluczową rolę w regionalnym układzie komunikacyjnym, jako łącznik obszarów działalności gospodarczej w powiecie wrocławskim z autostradą A4 (sieć TEN-T). Dotychczasowy przebieg i stan techniczny drogi nie był dostosowany do wysokiego natężenia ruchu na drodze (blisko 9000 użytkowników na dobę). Dlatego w trosce o komfort i bezpieczeństwo użytkowników ruchu drogowego, władze Powiatu Wrocławskiego zdecydowały się na przebudowę drogi, przy udziale środków własnych i funduszy unijnych.

W ramach inwestycji wykonano roboty budowlane na odcinku drogi o łącznej długości prawie 6 km, od zjazdu z autostrady przez Kilianów i Piławę. Prace objęły m.in. przebudowę drogi, budowę chodników, zatok autobusowych, przejść dla pieszych, zjazdów do posesji i na pola. Wykonano także poszerzenie jezdni oraz prace związane z odwodnieniem i zadrzewieniem pasa drogowego. W rezultacie poprawi się bezpieczeństwo użytkowników drogi.

Przebudowana droga znacznie ułatwi życie nie tylko mieszkańcom powiatu wrocławskiego, ale też wszystkim, którzy w celach gospodarczych i turystycznych korzystają z dolnośląskich dróg. Inwestycja umożliwi bezpieczny i dogodny dostęp do autostrady A4, a także usprawni ruch samochodowy w rejonie terenów zabudowanych.

Beneficiary: Wrocław Powiat

Tittel: Reconstruction of the road no. 2000D in the section from A4 highway exit through the towns of Kılanów, Piława, which constitutes a direct connection with the network TEN-T for the areas of economic activity of the Wrocław powiat and the Świdnica powiat

Project value: almost 16 million PLN

EU-co funding: over 13,5 million PLN

Powiat road 2000D performs a key role in the regional communication system, constituting a link between the areas of economic activity in the Wrocław powiat and the A4 highway (TEN-T network). The so far course and technical state of the road was adjusted to the high intensity of traffic on the road (almost 9,000 users per day). Thus, in order to ensure comfort

and safety of users of road traffic, the authorities of the Wrocław Poviát decided to carry out road reconstruction, with participation of own and EU funds.

In the framework of the investment construction works were carried out on the road section with the total length of almost 6 km, from the highway exit through Kilianów and Piława. The works covered, among others, reconstruction of the road, construction of pavements, bus turnouts, pedestrian crossings, exists to private properties and fields. Extension of the road and works related to drainage and planting of the road strip was conducted. As a result, safety of road users will be enhanced.

Reconstruction of the road will significantly improve the quality of life of the inhabitants of Wrocław powiat, as well as of all of those who avail of the Lower Silesian roads for economic or tourist purposes. The investment will enable a safe and convenient access to A4 highway, as well as facilitate car traffic in the region of the developed areas.

Zmodernizowana droga w powiecie bolesławieckim

Beneficjent: Powiat Bolesławiecki

Tytuł projektu: Przebudowa drogi powiatowej nr 2271D Osiecznica – węzeł autostradowy (Luboszów) A18 – granica powiatu (Rudawica)

Wartość projektu: 25,6 mln zł

Wartość dofinansowania z UE: 21,1 mln zł

Przebudowana droga będzie od miejscowości Osiecznica poprzez węzeł autostradowy w Luboszowie do granicy powiatu w Rudawicy. Dzięki pozyskanemu dofinansowaniu z programu regionalnego dla naszego województwa zmodernizowanych zostało łącznie prawie 23 km drogi. Inwestycja objęła również zburzenie starych i budowę

dwóch nowych mostów na Kwisie. Ponadto wykonano przebudowę oświetlenia drogowego, wyrównanie rozjeżdżonych poboczy, regulację odcinków rowów przydrożnych, budowę zatoki autobusowej i barierek ochronnych oraz prace wykończeniowe tj. malowanie pasów jezdni oraz przejść dla pieszych.

Nowa droga usprawni komunikację pomiędzy Świętoszowem, Osiecznicą i Bolesławcem oraz przyczyni się do poprawy bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego.

Beneficiary: Bolesławiecki Municipality

Title: Reconstruction of the powiat road no. 2271D Osiecznica – highway node (Luboszów) A18 – powiat border (Rudawica)

Project value: 25 million PLN

EU-co funding: 21,1 million PLN

Reconstructed road leads to the town of Osiecznica through the highway node in Luboszów, until the border of the powiat in Rudawica. Thanks to the obtained funding under the regional programme for our voivodeship, the total of 23 km of roads has been modernized. The investment also covered demolition of the old and construction of two new bridges on the river Kwisa. Furthermore, reconstruction of road lights was carried out, as well as aligning of the criss-crossed roadsides, regulation of sections of road ditches, construction of bus turnouts and protective railings as well as finishing works, that is painting of road lanes and pedestrian crossing markings were completed.

The new road will enhance communication between Świętoszów, Osiecznica and Bolesławiec and contribute to improving safety of road traffic participants.

Nowa obwodnica Bolesławca

Beneficjent: Województwo Dolnośląskie reprezentowane przez Dolnośląską Służbę Dróg i

Kolei we Wrocławiu

Tytuł projektu: Połączenie miast Dolnego Śląska – budowa południowo-wschod

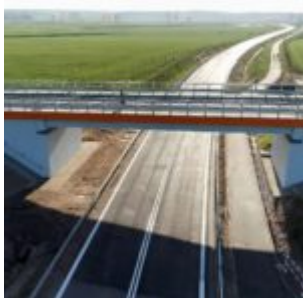
niego obejścia Bolesławca

Wartość projektu: ponad 34 mln zł

Wartość dofinansowania z UE: ponad 29 mln zł

Dolnośląska Służba Dróg i Kolei we Wrocławiu może pochwalić się realizacją kolejnej ważnej inwestycji drogowej. Dzięki otrzymanej dotacji unijnej wybudowano czterokilometrowe południowo-wschodnie obejście Bolesławca. Nowa droga połączona zostanie z drogą wojewódzką nr 297 Bolesławiec – Lwówek Śląski. Wzdłuż obwodnicy wybudowane zostały szerokie ścieżki rowerowe oraz trzy skrzyżowania typu rondo, co przyczyni się do znacznego odciążenia centrum miasta od ruchu tranzytowego, szczególnie od pojazdów ciężarowych. Powstały także nowe przystanki komunikacyjne, oświetlenie, oznakowanie oraz urządzenia bezpieczeństwa ruchu. Liczne nasadzenia drzew wzdłuż drogi przyczynią się do zachowania równowagi przyrodniczej obszaru – realizacja przedsięwzięcia uwzględnia również ochronę środowiska.

Beneficiary: The Lower Silesian Voivodeship, represented by the Lower Silesian Road and Railway Administration in Wrocław

Title: Connecting the cities of Lower Silesia – construction of the southern-eastern bypass of Bolesławiec

Project value: over 34 million PLN

EU-co funding: over 29 million PLN

The Lower Silesian Road and Railway Administration in Wrocław is proud to have accomplished yet another implementation of a

significant road investment. Thanks to the obtained EU funding four kilometre long southern-eastern bypass of Bolesławiec was built. The new road will be connected to the voivodeship road no. 297 Bolesławiec – Lwówek Śląski. Along the bypass, broad cycling paths have been built as well as three roundabout types of crossroads, which will contribute to a significant de-burdening of the city centre with much less transit traffic, especially with regards to truck traffic. New communication stops were also built as well as lights' system, street parking and traffic safety amenities. Numerous tree plantings along the roads contribute to maintaining natural balance in the area – realization of the venture also encompasses environment protection.

Nowy żłobek w gminie Środa Śląska

Beneficjent: Gmina Środa Śląska

Tytuł projektu: Budowa żłobka w Środzie Śląskiej

Wartość projektu: ponad 4,8 mln zł

Wartość dofinansowania z UE: prawie 2,5 mln zł

Mieszkańcy gminy Środa Śląska mają nowy publiczny żłobek, który pomieści 96 dzieci do trzeciego roku życia. W wyniku realizacji projektu wykonano szereg prac budowlano-wykończeniowych oraz instalacyjnych, a także zakupiono nowe meble, zabawki oraz sprzęt niezbędny do prawidłowego funkcjonowania placówki. Dzięki pozyskanej dotacji maluchy

mogą również spędzać aktywnie czas bawiąc się na nowo powstałym placu zabaw. Z myślą o pracujących rodzicach i ich komforcie związanym z dojazdem do przedszkola powstało kilkanaście miejsc parkingowych, w tym również dla osób niepełnosprawnych.

Beneficiary: Municipality of Środa Śląska

Title: Construction of nursery in Środa Śląska

Project value: over 4,8 million PLN

EU-co funding: almost 2,5 million PLN

The inhabitants of the municipality of Środa Śląska have a new public nursery at their disposal, suited to accommodate 96 children below the age of three. As a result of the project implementation a number of construction-refurbishing works as well as installation works were carried out, further to purchasing new furniture, toys and equipment necessary for the correct functioning of the facility. Thanks to the obtained funding the children may also spend time actively playing on the new playground. Several parking places, including the disability spots, have also been created for the working parents and their comfort related to commuting to and from the nursery.

Zakup nowych autobusów ekologicznych w Głogowie

Beneficjent: Komunikacja Miejska Sp. z o.o. w Głogowie

Tytuł projektu: Wdrażanie strategii niskoemisyjnych poprzez rozwój publicznego transportu zbiorowego w Głogowie

Wartość projektu: prawie 8,5 mln zł

Wartość dofinansowania z UE: prawie 4,4 mln zł

Mieszkańcy gminy Głogów są zadowoleni z zakupu nowoczesnych autobusów ekologicznych i mogą cieszyć się sprawniejszym i

wygodniejszym transportem zbiorowym. Dzięki pozyskanej dotacji unijnej, Komunikacja Miejska w Głogowie wymieniła stary tabor na nowy oddając mieszkańcom do dyspozycji 8 ekologicznych, nowoczesnych autobusów, wyposażonych w systemy monitoringu i gaszenia przeciwpożarowego. Ponadto autobusami bez przeszkód mogą podróżować osoby z niepełnosprawnościami, gdyż pojazdy mają niezbędne udogodnienia. Stare, wyeksploatowane pojazdy nie spełniały norm i standardów unijnych dotyczących ochrony środowiska. Teraz ten problem został rozwiązany: poprawie ulegnie jakość powietrza dzięki ograniczonej emisji spalin i gazów cieplarnianych.

Beneficiary: Implementation of low emission strategies through public collective transport development in Głogów

Project value: almost 8,5 million PLN

EU-co funding: almost 4,4 million PLN

Inhabitants of Głogów municipality are satisfied with the purchase of modern eco-friendly buses and they may appreciate a more efficient and comfortable collective transport. Thanks to the obtained EU funding, Urban Communication in Głogów replaced the old fleet with a new one, providing the inhabitants with 8 eco-friendly, modern buses, equipped in the monitoring and fire protection systems. Furthermore, the buses may be freely used by the disabled, since these vehicles have the necessary amenities at disposal. Old worn out vehicles did not fulfil the standards and the EU requirements concerning environment protection. This problem was just solved: the quality of air will be improved thanks to the limited emission of exhaust and greenhouse gases.

[Rowerem przez Góry Kaczawskie](#)

Beneficjent: Gmina Świerzawa

Tytuł projektu: Ochrona cennych przyrodniczo terenów Gór i Pogórza Kaczawskiego poprzez budowę alternatywnych ścieżek i tras rowerowych

Wartość projektu: ponad 5,5 mln zł

Wartość dofinansowania z UE: ponad 4,6 mln zł

Góry i Pogórze Kaczawskie są pasmem niewysokim, przez co może niedocenianym przez turystów. Niestety! To bez wątpienia jeden z najciekawszych pod względem krajoznawczym rejon Polski, nazywany również Krainą Wygasłych Wulkanów. Ślady

aktywności wulkanicznej widać na każdym kroku, a Ostrzyca, największe wzniesienie Pogórza, nazywana jest nawet polską Fudżijamą. Czas miło tu spędzą zbieracze kamieni szlachetnych, wiele interesujących miejsc znajdą również przyrodnicy, szczególnie w Parku Krajobrazowym „Chełmy”.

Świerzawa wraz z sąsiednimi gminami: Wojcieszowem i Pielgrzymką, a także nadleśnictwem w Złotoryi postarały się o dotację unijną i zbudowały nowe ścieżki turystyczne, trasy rowerowe oraz punkty widokowe, by zachęcić turystów do wycieczek. Wieże widokowe powstały na Górze Zawodnej w Gozdnie oraz na Górze Dłużek w gminie Wojcieszów, a platforma widokowa na istniejącym punkcie widokowym Okole. Malownicze trasy wokół wzniesień Okole i Ostrzyca zachęcają do zwiedzania okolicy na dwóch kółkach. Pod Ostrzycą wytyczono nawet dwie pętle ścieżek typu single track. To szczególny rodzaj trasy rowerowej, który pozwala pojeździć po lesie dostarczając adrenalinę dzięki setkom ciasnych zakrętów, nawrotów i hopek. Dla wygody powstała nawet wypożyczalnia rowerów – chętni mogą wynająć je za pośrednictwem internetu.

Rozbudowa tras i punktów widokowych odbyła się z poszanowaniem środowiska naturalnego, tak, aby zachować faunę i florę okolicy.

Audycja o budowie leśnych tras rowerowych na Pogórzu Kaczawskim. Powstało ich aż 9

i mają ok. 50 km długości

http://rpo.dolnyslask.pl/wp-content/uploads/2019/07/21.06-audycja-unijna-Świerzawa_66-online-audio-converter.com_.mp3

Beneficiary: Municipality of Świerzawa

Title: Protection of naturally precious areas of the Kaczawskie Hills and Foothills through construction of alternative trails and cycling routes

Project value: over 5,5 million PLN

EU-co funding: over 4,6 million PLN

The Kaczawskie Hills and Foothills are a low mountain range, thus underappreciated by tourists. Wrongly so! It is beyond any doubt one of the most interesting regions of Poland in terms of landscapes, also called the Land of Extinct Volcanoes. Traces of volcanic activity may be spotted along the way and Ostrzyca, the highest slope of the Foothills, is even called the Polish Fujiyama. Precious time may be spent here by the fans of gemstone collecting. Similarly, naturalists may discover some unique spots here, especially inside the Landscape Park "Chełmy".

Świerzawa along with the neighbouring municipalities: Wojcieszów and Pielgrzymka, as well as forest district in Złotoryja pursued the EU funding and built new tourist trails, cycling routes and viewing points in order to attract more tourists. Viewing towers were built on Zawodna mountain in Gozdno as well as on Dłużek mountain in Wojcieszów municipality, while a viewing platform was located on the already existing viewing spot in Okole. Picturesque trails around the slopes of Okole and Ostrzyca encourage 2-wheel lovers to sightsee the area. Furthermore, two single track

type of trail loops were marked in Ostrzyca. It is a special type of cycling routes which allows to cycle around the forest providing adrenaline rush thanks to hundreds of narrow turns, rebounds and bumps. Bike rental was also launched to support the tourists – it is also possible to rent the bikes online.

Expansion of the cycling routes and viewing points took place bearing in mind the principles of preserving natural environment so that both fauna and flora of the area remained unchanged.

Największa górską twierdza w Europie

Beneficjent: Twierdza Srebrna Góra Sp. z o.o.

Tytuł projektu: Adaptacja i restauracja Pomnika Historii – Twierdza Srebrna Góra do celów muzealnych i turystycznych wraz z utworzeniem nowej trasy dydaktycznej w niedostępnych obecnie częściach zabytku

Wartość projektu: prawie 3,1 mln zł

Wartość dofinansowania z UE: 2 mln zł

Twierdza Srebrna Góra, jedna z najważniejszych atrakcji

militarnych na Dolnym Śląsku, uważana jest za największą twierdzę górską w Europie. Kiedy powstała – II poł. XVIII wieku – należała do najnowocześniejszych tego typu fortyfikacji. Szczególny podziw wzbudzał potężny donjon (wieża łącząca w sobie funkcje mieszkalne i obronne), a także forty i bastiony. Ogromne magazyny, studnie, zbrojownia, kaplica, więzienie, szpital, piekarnia, browar, warsztaty rzemieślnicze i prochownia czynił fort całkowicie samodzielnym i samowystarczalnym. W jego wnętrzu mieściło się prawie 4 tysiące żołnierzy, olbrzymie zapasy amunicji, opału i żywności. Władze Stoszowic, gospodarz terenu, już w poprzednim budżecie unijnym postarały się o dotację, która pozwoliła na przeprowadzenie adaptacji części pomieszczeń donjonu na cele muzealno-ekspozycyjne. Dalsze prace musiały poczekać na kolejny zastrzyk środków unijnych.

Teraz, dzięki pozyskanemu dofinansowaniu, wykonano szereg prac restauratorsko – budowlanych związanych z rewaloryzacją i zabezpieczeniem obiektu, które umożliwiły wstęp na niedostępne pierwotnie budowle fortecy i wydłużyły trasę zwiedzania w sposób umożliwiający obejście całego zewnętrznego pierścienia fortyfikacji twierdzy. Ponadto remontu doczekały dalsze pomieszczenia, gdzie odtworzono m.in. elementy wyposażenia, takie jak kuchnia, piec kaflowy, koło czerpakowe studni czy podziemny most zwodzony. Zainstalowane zostały urządzenia ekspozycyjne pozwalające na prezentację systemu artylerii fortecznej, powstały nowoczesne toalety, a obiekt zyskał przyłączenie do komunalnej sieci kanalizacyjnej. Twierdza Srebrna ma status pomnika historii i należy do dolnośląskiego „Szlaku obiektów dziedzictwa techniki przemysłowej”.

Audycja poświęcona Twierdzy Srebrna Góra

<http://rpo.dolnyslask.pl/wp-content/uploads/2019/05/2604-DOFE-twierdza-popr.mp3>

Beneficiary: Silver Mountain Fortress Limited Liability Company

Title: Adaptation and renovation of the Monument of History – the Silver Mountain Fortress for museum and tourism purposes, including creation of the new didactic trail within the presently inaccessible parts of the fortress

Project value: almost 3.1 million PLN

EU-co funding: 2 million PLN

The Silver Mountain Fortress is one of the more significant military attractions in the Lower Silesia and it is considered to be the largest mountain fortress in Europe. Its origins – second half of the XVIII-th century – it belonged to the most modern facilities of this sort of fortifications. Special admiration was raised by a significant donjon (tower that combines residential and defensive functions) as well as forts and bastions. Tremendous storerooms, wells, chapel, prison, hospital, bakeries, brewery, craft workshops and a powder mill have contributed to complete independence and autonomy of the fort. As many as 4 thousand soldiers could fit inside further to substantial volumes of stocks of ammunition, firewood and food supplies. The authorities of Stoszowice, the area host, managed to father funds already in the previous EU budgeting period, enabling the conduct of adaptation of part of premises of donjon with a designation for museum-exposition purposes. Further works could be recommenced post a subsequent injection of EU funds.

At present, thanks to obtaining the funds, a number of renovation-construction works related to restoring and securing the facility could be performed, enabling access to formerly inaccessible buildings of the fortress and expanding the visitor route in a way that facilitates walking through the entire external ring of the fortress. Furthermore, subsequent rooms could be renovated thanks to which such elements of equipment as the kitchen, tiled stove, scoop wheel of the well or the underground bascule bridge could be restored. Exploitation devices allowing for presentation of the system of fortress artillery were installed as well as modern toilets and the facility was connected to the communal sewerage network. The Silver Fortress has the status of history monument and belongs to the Lower Silesian “Industrial Technology Heritage Trail”.

Mykwa w Synagodze pod Białym Bocianem

Beneficjent: Fundacja Bente Kahan

Tytuł projektu: Rewaloryzacja zespołu zabytkowych pomieszczeń Synagogi pod Białym Bocianem w ramach Programu Ścieżek Kulturowych Czterech Świątyń we Wrocławiu w kompleksie Włodkowica 5-7-9.

Wartość projektu: prawie 4 miliony zł

Wartość dofinansowania z UE: prawie 3 miliony zł

Kilkadziesiąt lat po ostatniej kąpieli, baseny wrocławskiej mykwy znów mogą napełnić się wodą zgodnie z wymaganiami żydowskiego rytuału. Fundacja Bente Kahan wyremontowała podziemia Synagogi pod Białym Bocianem, tworząc tym samym unikatowe miejsce łączące funkcje religijne i świeckie.

Mykwa z hebrajskiego to „zbiornik wody”. Woda musi być żywa, czyli pochodzić z naturalnych źródeł, takich jak woda z rzeki, ze stopionego śniegu lub deszczówka. Do basenu powinna wlewać się przez korytka, a nie przez rury. A sam basen powinien być na tyle głęboki, by pozwolił na całkowite zanurzenie. Obmycie w mykwie służyło rytualnemu oczyszczeniu się z nieczystości, a za nieczyste uznawane były na przykład kobiety po przejściu menstruacji.

Wrocławska mykwa jest jednym z nielicznych i najstarszych tego typu obiektów, które przetrwały II wojnę światową i wydarzenia marca 1968 roku. Wybudowana w 1901 roku modernistyczna łaźnia

była elementem rozbudowy Synagogi Pod Białym Bocianem na potrzeby ortodoksyjnej części Gminy Żydowskiej we Wrocławiu, liczącej wówczas ok. 22 tys. członków. Była to trzecia co do wielkości wspólnota żydowska na terenie ówczesnych Niemiec.

Projekt rewaloryzacji obejmował nie tylko renowację tych cennych obiektów, ale również udostępnienie ich wszystkim zainteresowanym – wrocławska mykwa stała się jedynym miejscem na świecie, łączącym funkcje rytualne z wystawienniczymi. W nowych przestrzeniach prezentowane są dwie ekspozycje: Żydowski Cykl Życia – multimedialna, edukacyjna wystawa opowiadająca o żydowskich świętach i tradycjach, oraz Nieukończone Życia – artystyczna impresja o sztuce w czasach Zagłady i po niej. Otwarte zostały również nowe przestrzenie służące celom edukacyjnym – sala warsztatowa oraz filmowa.

Audycja o pracach konserwatorskich w Synagodze pod Białym Bocianem, dzięki którym między innymi udostępniona została mykwa, czyli rytualna łaźnia

http://rpo.dolnyslask.pl/wp-content/uploads/2019/07/03.06-Unijna-audycja-Synagoga_d4-online-audio-converter.com_.mp3

Beneficiary: Bente Kahan Foundation

Project Title: Mikveh in Synagogue under the White Stork

Project value: almost 4 million PLN

EU – co funding: almost 3 million PLN

Several decades after the last bath, the pools of the Wrocław Mikveh can again be filled with water in accordance with the requirements of the Jewish ritual. Bente Kahan foundation has renovated the undergrounds of the Synagogue under the White Stork, creating a unique place that combines religious and secular functions.

Mikveh in the Hebrew language signifies „a water tank”. The water must be alive or come from natural sources, such as water from a river, melted snow or rain. It should flow into the pool through the channels, and not through the pipes. What is more, the pool itself should be deep enough to allow for total immersion. Washing in the Mikveh was a ritual comprising cleansing from impurities; for example, women after menstruation were considered unclean.

Wrocław mikvah is one of the few and the oldest objects of this type that have survived World War II and the events of March 1968. The modernist bath built in 1901, was a part of expansion of the synagogue under the White Stork for the needs of the Orthodox part of the Jewish community in Wrocław, containing at that time approximately 22 thousands members. It was the third largest Jewish community in the former Germany.

Urban regeneration project included not only the restoration of these valuable objects but also making them available to all interested people – the Wrocław synagogue has become the only place in the world, combining the ritual functions with the exhibition ones. In the new spaces, two expositions are presented: Jewish Life Cycle – a multimedia, educational exhibition telling us stories about the Jewish holidays and traditions, and the Incomplete Lives – artistic impression on the art during the times of Holocaust and afterwards. Also, new spaces for the purposes of teaching were opened – workshop and film rooms.

Leśny Bank Genów Kostrzyca

Autor zdjęcia: Szymon Bialic

Beneficjent: Leśny Bank Genów Kostrzyca

Tytuł projektu: Leśny Bank Genów Kostrzyca ważnym elementem zachowania różnorodności biologicznej Aglomeracji Jeleniogórskiej – integracja ochrony ex situ w banku genów z funkcjami ogrodu botanicznego

Wartość projektu: ponad 2,2 mln zł

Wartość dofinansowania z UE: prawie 1,9 mln zł

Troska o środowisko na Dolnym Śląsku sprowadza się do dwóch kwestii: dbałości o klimat, a także zachowania i ochrony

Środowiska naturalnego wraz z jego zasobami. Istniejący od 1996 roku Leśny Bank Genów Kostrzyca w Miłkowie koło Karpacza, który gromadzi i przechowuje nasiona najcenniejszych drzew w kraju, wpisuje się w oba te założenia.

Projekt Leśnego Banku Genów Kostrzyca składa się z części botanicznej i części technicznej. W tej pierwszej przewidziano zachowanie zasobów genowych gatunków roślin pochodzących z najcenniejszych form ochrony przyrody Aglomeracji Jeleniogórskiej, takich jak Torfowiska Doliny Izery czy rezerwat Krokusy w Górzyńcu. Natomiast w ramach części technicznej przewidziano stworzenie infrastruktury dla działającego arboretum, której celem będzie udostępnienie kolekcji dla zwiedzających, także dla osób z niepełnosprawnością ruchową. Powstanie między innymi edukacyjny plac zabaw, pergola, sieć oświetlenia solarne, a także zbiornik wodny. Istniejące oczka wodne zostaną oczyszczone i przebudowane, a komunikację ułatwią drewniane mostki.

Audycja o rozbudowie Banku Genów Kostrzyca w Miłkowie, w którym gromadzone i przechowywane są nasiona najcenniejszych drzew w Polsce

Emisja 6 czerwca 2018 roku w Muzycznym Radiu Jelenia Góra

Część 1:

http://rpo.dolnyslask.pl/wp-content/uploads/2018/05/ad_2.mp3

Część 2:

http://rpo.dolnyslask.pl/wp-content/uploads/2018/05/BANKg_1.mp3

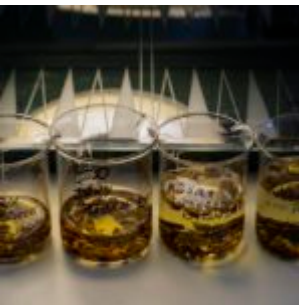
Autor zdjęcia: Szymon Bialic

Autor zdjęcia: Szymon Bialic

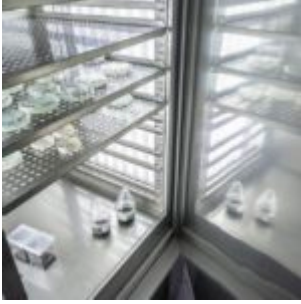
Autor zdjęcia: Szymon Bialic

Autor zdjęcia: Szymon Bialic

Szymon Bielecki

Szymon Bielecki

Szymon Bielecki

Beneficiary: Forest Gene Bank Kostrzyca

Project title: Forest Gene Bank Kostrzyca is an important part of preservation of biodiversity in the Jelenia Góra Agglomeration – an integration of ex situ conservation in the gene bank with the botanical garden functions

Project value: over 2,2 million PLN

EU – co funding: almost 1,9 million PLN

Care for the environment in Lower Silesia comes down to two issues: care for the climate, as well as the conservation and protection of the environment and its resources. Since 1996 the Forest Gene Bank Kostrzyca has been in place in Miłków

near Karpacz, gathering and storing seeds of the most valuable trees in the country, which is consistent with both these assumptions.

The project of Forest Gene Bank Kostrzyca consists of the botanical and technical part. In the first part, the preservation of the genetic resources of plant species from the most valuable forms of nature protection of the agglomeration of Jelenia Góra is provided, such as Peat Bogs of the Jizera Valley or Krokusy reserve in Górzyniec. The technical part, however, provides the creation of infrastructure for the functioning arboretum, in order to make the collection available to the public, also for people with motor disabilities. It will also encompass, among others, an educational playground, pergola, solar lighting network, as well as a water reservoir. The existing ponds will be cleaned and rebuilt, and the communication will be facilitated by wooden bridges.

**Pantery śnieżne oraz mgliste
we Wrocławskim ZOO**

Autor zdjęcia: Andrzej Owczarek

Beneficjent: ZOO Wrocław SP. z o.o.

Tytuł: Ochrona i udostępnianie zasobów przyrodniczych oraz edukacja ekologiczna poprzez przebudowę i adaptację istniejących wybiegów dla hodowli i ekspozycji krytycznie zagrożonych gatunków panter śnieżnych oraz mglistych w celu wzmocnienia mechanizmu ochrony bioróżnorodności w ZOO Wrocław Sp. z o.o.

Wartość projektu: prawie 6 mln zł

Wartość dofinansowania z UE: prawie 3,5 mln zł

Mieszkańcy wrocławskiego ogrodu zoologicznego – pantery mgliste i śnieżne, mają nowy dom. Dla tych zagrożonych wyginięciem gatunków zbudowano specjalne siedlisko – Terytorium Panter. Dzięki pozyskaniu środków unijnych, zwierzęta mają szansę przebywać w zbliżonych jak na wolności warunkach.

Pantery mgliste żyją w dżungli Azji Południowo-Wschodniej, zaś śnieżne w Himalajach. Liczebność tych dzikich kotów w ich naturalnym środowisku drastycznie spada. To skutek m.in. wycinania lasów, działalności kłusowników, a także popularności pseudoleków w medycynie azjatyckiej, gdzie niemal każda część ciała dzikiego kota stanowi dochodowy towar, z którego robi się amulety i wzmacniające mieszanki.

Terytorium Panter składa się z ośmiu części (cztery siedliska dostępne dla zwiedzających i cztery na zapleczu). Pantery mgliste mają do dyspozycji przestrzeń, która oddaje charakter dżungli, obsadzonej egzotycznymi i krzewami, gdzie zwierzęta mogą wspinać się po konarach i linach. Natomiast pantery śnieżne zamieszkują „Himalaje”, gdzie dominują wykroty, skały i kamienie – elementy typowe w ich środowisku występowania, czyli na Wyżynie Tybetańskiej. Ponadto odtworzone zostały elementy kultury regionu, z którego pochodzą, na przykład typowe chaty z tamtych rejonów, totemy, narzędzia rolnicze i gospodarskie.

Ratowanie zwierząt polega także na edukacji ekologicznej. Dlatego przy wybiegach znajduje się wiele elementów informacyjnych o zagrożonych gatunkach, a podopieczni zoo

stają się ambasadorami zwierząt dziko żyjących. Zwiedzający oprócz „podglądania” życia dzikich kotów, mogą czynnie, poprzez darowizny, wspierać ratowanie zwierząt w środowisku naturalnym.

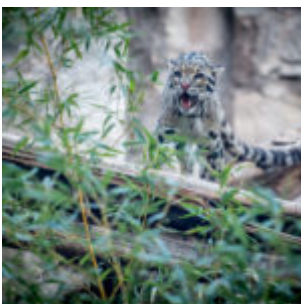
Andrzej Owczarek

Andrzej Owczarek

Przemysław Kazanowski

Andrzej Owczarek

Przemysław Kazanowski

Andrzej Owczarek

Andrzej Owczarek

Andrzej Owczarek

Beneficiary: ZOO Wrocław SP. z o.o.

Project value: over 5 million PLN

EU – co funding : over 3 million PLN

Residents of the Wrocław Zoo – clouded and snow leopards, have a new home. For these endangered species, a special habitat was built – the Territory of Panthers. With the acquisition of EU funds, the animals have a chance to stay in conditions similar to the wild ones.

Cloudy leopards live in jungles of the Southeast Asia, and the snow leopards – in the Himalayas. The multiplicity of these wild cats in their natural environment has been decreasing drastically. This is the result of, among others, deforestation, activities of poachers, as well as the popularity of pseudomedicaments in Asian medicine, where almost every part of the body of a wildcat is a profitable commodity, from which charms and tonic potions are made.

The Territory of the Panthers consists of eight parts (four habitats available for the visitors and four in the back). Cloudy Leopards have a space that captures the nature of the jungle, planted with exotic plants and bushes, where the animals can climb branches and ropes. Whereas the snow leopards inhabit the „Himalayas”, where wind throws, rocks and stones dominate – typical elements in their environment, which is on the Tibetan Highlands. In addition, the elements of culture of the region where they come from were recreated, for example, cottages typical for those districts, wards, farming tools and household items.

Animal rescuing consists also of environmental education. Therefore, by the runways, there are numerous informational elements about endangered species, and zoo animals have become ambassadors of animals living at large. Visitors, apart from „taking a glimpse“ at wild cats, can now actively support rescuing of animals at large by means of donations.
